

Simo Paassilta

chefredaktör
Pensionstagarnas
Centralförbunds
ordförande

LEDARARTIKEL

Vi behöver kunskap och visioner inför framtiden

– Vi måste lämna den politik som handlar om en kronisk underresursering och att klara sig med knapphet

Reformen av social- och hälsovårdsservicen trädde i kraft i början av detta år. Reformen hade visserligen beretts grundligt redan en tid, men framförallt under år 2022. Reformen av social- och hälsovårdsservicen trädde i kraft i början av detta år. I samband med reformen fick välfärdsområdena, vid sidan om sina beslutande organ också olika påverkansorgan, bland andra äldreråden.

Råden nämns i lagstiftningen om välfärdsområdena, lagens paragraf 32 förpliktigar att för att trygga de äldres möjligheter för deltagande och påverkan utse äldreråd och se till att de har verksamhetsförutsättningar. Utnämningarna sker så, att åtminstone en ledamot från varje kommunalt äldreråd väljs till det regionala äldrerådet.

Välfärdsområdena har ett varierande antal kommuner. Exempelvis har Egentliga Finland 27 kommuner och Vanda-Kervo välfärdsområde två kommuner. Enligt minimitolkningen av lagen skulle det förstnämnda välfärdsområdet ha 27 medlemmar i äldrerådet medan det senare området skulle ha två medlemmar. Lyckligtvis utnämndes i Vanda-Kervo välfärdsområde flera medlemmar från bägge kommunerna. Ett regionalt äldreråd med enbart två medlemmar skulle bli ett rätt tystlåtet organ. Till äldrerådet i Egentliga Finland utsågs sammanlagt 32 medlemmar.

De regionala äldrerådets roll är mycket viktig, eftersom rådet utgör seniorernas röst i välfärdsområdets lagstadgade beslutsfattande om social- och hälsovårdsservicen och räddningsverksamheten. I regionerna är alltså verksamhetssektorn mer begränsad än den är i kommunernas äldreråd, där man vid sidan av beslut om främjande av hälsa och välfärd också tar ställning i andra kommunala frågor.

I Finland har vi i årtal, om inte i årtionden bedrivit en politik som har resulterat i kronisk underresursering och tanken att klara sig i knapphet. Vi håller äntligen på att vakna upp till dess konsekvenser, och därför är vårdfrågorna nu fortlöpande på tapeten.

Vårdreformen skulle svara på de här utmaningarna, men också det kommer att ta tid och kosta pengar. Finlands befolkning blir snabbt äldre, vilket innebär att de äldres synpunkter är av särskild vikt i serviceproduktionen.

Under Äldrerådsdagarna som EKL har arrangerat har samma tema upprepade gånger tagits upp: äldreråden hörs inte i tillräckligt hög grad. Visserligen har vi i Finland fungerande kommuner och fungerande välfärdsområden med egna äldreråd. Stödet och resurserna till äldreråden får inte vara tillfälligheter och beroende av hur stora respektive kommuners och välfärdsområdets beslutsfattare som beviljar dem. Ur regionernas synvinkel är detta en ytterst aktuell fråga, eftersom man, när arbetet inleds skapar ramar för hur arbetet ska bli förnuftigt och effektivt.

Välfärdsområdenas äldreråd har ett viktigt arbete framför sig, men samtidigt är det ett relativt obekant arbetsfält. Vi vet alla vad man gör inom social- och hälsovården, men dessutom krävs av varje beslutsfattare och deltagare visioner om hur servicen kan förbättras.

Och i det arbetet krävs stöd, framförallt jämförande stöd. Det lönar sig för de aktiva i de regionala äldreråden att dra nytta av de erfarenheter som medlemmarna i kommunernas äldreråd har.

Om du funderar över de här frågorna och söker nya lösningar är det bra att veta att EKL arrangerar Äldrerådsdagar 11.–13.10.2023 i samarbete med Eläkeläiset rf (Pensionärerna) och med stöd av Tradeka. Välkommen på Äldrerådsdagar!